

sammen skaper vi

Gyro Heia

Ordfører i Birkenes kommune

Kommunenes rolle, og eierskap i det grønne skiftet

vekstmiljø for alle

Hvem er jeg:

- Ordfører (SP) i Birkenes kommune i Agder og har vært ordfører siden 2019.
- Utvalgsmedlem i energikommisjonen
- Fylkesleder for Agder Senterparti (2022).
- Sitter i styret til Landssammenslutningen for vindkraftkommunene (LNVK),
- Nestleder i Konesjonskraft IKS (KIKS)
- Nestleder i Aust-Agder revisjon.
- Nestleder i Region Kristiansand.
- Styremedlem og sitter i arbeidsutvalget til Naturressurskommunene.

Min arbeidserfaring var fra 2012-2019 kommunalsjef Helse & Velferd og NAV-leder (fra 2011) i Iveland kommune. Utdannet med en Master i ledelse, offentlig administrasjon og ledelse samt besitter en bachelor innen barnevernspedagogikk.

Det grønne skiftet

«Det grønne skiftet er avhengig av at det *bygges ned barrierer* og at det *bygges opp insentiver* fra de som blir direkte berørt av slike tiltak og naturinngrep» (Utdrag fra høringsvar fra LNVK til strømnnettutvalget)

- Ifølge Parisavtalen er Norges forsterkede klimamål å redusere utslippene med minst 50% og opp mot 55% innen 2030 sammenlignet med 1990-nivået.
- «Regionplan Agder 2030 sier vi skal redusere klimagassutslipp på Agder med minst 45% innen 2030.»
- «Kommunene i Agder skal samarbeide om å nå FN`s bærekraftsmål på regionalt og lokalt nivå»

Så hva betyr det?

- Utslipp må ned og spesielt næringsliv, transportnæringen og landbruk står overfor store omstillinger for å bli utslippsfrie.
- Mye av denne omstillingen er planlagt realisert gjennom elektrifisering.
- Flere energikrevende næringer blir etablert.
- Da trengs det mer fornybar energi
- Lokale hensyn og kompensasjonsordninger må ivaretas på en bedre og forutsigbar måte.

Kommunenes rolle i det grønne skiftet

- Være en tilretteleggende myndighet i tråd med lokale, regionale, statlige og internasjonale avtaler.
- Landets kommuner forvalter relevante og interessante arealer, for både nye etableringer av kraftkrevende industri og næringer for etablering av fornybar energi.
- Lokal myndighet etter flere ulike lovverk.
- Kommunen skal hensynte grunneiere, lokalt berørte naboer, næringsliv m.fl.
- Kommunenes behov for nødvendig kompetanse.
- Et stort ansvar hviler på de administrative og folkevalgte roller i kommunene. Eks:

Hurdalsplattformen sier blant annet:

«Tillate utbygging av vindkraft på steder der det er gode vindforhold og **lokal aksept**. Vi skal ta behørig hensyn til å ivareta viktige naturverdier.»

Energikommisjonen

- [Olje- og energidepartementet oppnevnte](#) 11. februar 2022 en energikommisjon som skal kartlegge energibehovene og foreslå økt energiproduksjon, med mål om at Norge fortsatt skal ha overskuddsproduksjon av kraft og at norske strømkunder fortsatt skal ha rikelig tilgang på fornybar kraft.

Kommisjonens mandat er knyttet til disse fem overordnede temaene:

1. hvordan Norge påvirkes av energimarkeder i rask endring
2. perspektiver for utviklingen i kraftforbruket
3. potensialet for samfunnsøkonomisk lønnsom kraftproduksjon
4. perspektiver for forsyningsikkerheten
5. sentrale interessekonflikter i energipolitikken

Mer info på www.energikommisjon.no

Kommunenes rolle

- Hvordan legge til rette for økt energiproduksjon og samtidig ivareta sentrale interessekonflikter i energipolitikken (ved etablering av ny eller oppgradering av eksisterende energiproduksjon).
  - Lokal legitimitet
  - Lokal aksept
  - Areal forvaltning til ulike formål, for å ivareta god planlegging, næringsliv og innbyggere
  - Ivaretagelse av berørte naboer
  - Ivaretagelse av natur og miljø hensyn.
    - Hvilken form for ivaretagelse av natur og miljø skal prioriteres høyest?
    - Tilrettelegging for reduksjon av utslipp eller lavest mulig fotavtrykk på nye etableringer?
Kan man få til begge deler?
  - Lokal kompensasjon for lokale ulemper, som gir nasjonale og internasjonale fordeler. Eks: arbeidet med å få økt kompensasjon for vindkraft på land.
  - m.m

Eierskap

- Betyr det noe hvem som eier eks havvind på norsk sokkel, havvind på land, solenergi, Småkraftverkene, Hydrogenfabrikkene som kommer osv..?
- Historisk har Norge vært svært gode på eierskap og hjemfallsretter.
- Legitimitet og eierskap for fremtidige kraftkrevende produksjon og energiproduksjon

Eks: I lys av forsyningssikkerhet, krig osv...

Hvordan vil fremtidige generasjoner vurdere at vi tok vårt ansvar for riktig eierskap det neste tiåret, om ca 50 år?

Ansvar

- For å møte det grønne skiftet
  - Nasjonale myndigheter v/ Storting, regjering, OED og NVE
  - Regionale myndigheter (tilrettelegge og koordinere)
  - Lokale myndigheter i tråd med gjeldende lovverk
  - Næringsliv og private husholdninger rundt om i det ganske land

Ansvar er også å tørre å ta vanskelige valg, og kostnadene som medfølger. Men vanskelige valg er lettere å ta om man opplever prosesser som åpne, legitime (til tross for forskjellige syn), og for kommunene, tilstrekkelig økonomisk kompensert med tanke på avgivelse av naturressurser.

Viktige dato:

Innspillsmøte til Energikommisjonen 10 mai.

Påmelding med navn, organisasjonstilknytning og epost-adresse sendes til havard.hamnaberg@hafslundeco.no **innen 3. mai.**

Kommisjonen ønsker også skriftlige innspill. Skriftlige innspill må ikke overstige to A4-sider og peke på hvilke deler av mandatet innspillet gjelder. Det oppfordres til at nærstående organisasjoner samarbeider om innspill. Skriftlige innspill og presentasjoner i innspillsmøtet vil publiseres i sin helhet på denne siden.

Innspill må sendes til energikommisjonen@oed.dep.no innen 25. mai 2022. Energikommisjonen vil også møte utvalgte fagmiljøer som del av sitt arbeid.

Mer info på www.energikommisjon.no